

EVROPSKÁ KOMISE

V Bruselu dne 3.5.2010

K(2010)3014

SG-Greffe (2010) D/6445

Český telekomunikační úřad

P.O. Box 02

225 02 Praha 025

Česká republika

K rukám

pana Pavla Dvořáka

předsedy Rady

Fax: +420 224004811

Vážený pane Dvořáku,

Věc: Rozhodnutí Komise ve věci CZ/2010/1070: Velkoobchodní (fyzický) přístup k infrastruktuře sítě (včetně sdíleného nebo plného zpřístupnění účastnického vedení) v pevném místě

Připomínky na základě čl. 7 odst. 3 směrnice 2002/21/ES¹

I. POSTUP

Komise dne 2. dubna 2010 zaevidovala oznámení českého regulačního orgánu, Českého telekomunikačního úřadu (ČTÚ), týkající se druhého kola analýzy trhu pro velkoobchodní (fyzický) přístup k infrastruktuře sítě v pevném místě².

Vnitrostátní konzultace³ probíhala od 30. října 2009 do 30. listopadu 2009.

Dne 14. dubna 2010 byla ČTÚ zaslána žádost o informace⁴ a odpověď došla dne 19. dubna 2010.

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES ze dne 7. března 2002 o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací (rámcová směrnice), Úř. věst. L 108, 24.4.2002, s. 33.

² Trh č. 4 podle doporučení Komise 2007/879/ES ze dne 17. prosince 2007 o relevantních trzích produktů a služeb v odvětví elektronických komunikací, které připadají v úvahu pro regulaci ex ante podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací (dále jen „doporučení“), Úř. věst. L 344, 28.12.2007, s. 65.

³ V souladu s článkem 6 rámcové směrnice.

⁴ Podle čl. 5 odst. 2 rámcové směrnice.

Na základě čl. 7 odst. 3 rámcové směrnice mohou vnitrostátní regulační orgány a Komise dotyčnému vnitrostátnímu regulačnímu orgánu předložit připomínky k oznámeným návrhům opatření.

II. POPIS NÁVRHU OPATŘENÍ

II.1 Souvislosti

První analýza trhu byla původně oznámena Komisi a vyhodnocena Komisí pod jednacím číslem CZ/2006/0449. V tomto oznámení ČTÚ stanovil dominantního operátora společnost Telefónica O2 Czech Republic a.s. (dále jen „společnost TO2“) jako podnik s významnou tržní silou a uložil mu povinnosti související s průhledností, nediskriminací, umožněním přístupu a oddělenou evidencí nákladů a výnosů. Druhé kolo analýzy tohoto trhu ČTÚ oznámil pod jednacím číslem CZ/2009/0959. Ve svém návrhu opatření český regulační orgán navrhl vyloučení výrobků z optických vláken z definice trhu výrobků. Během první fáze konzultace na úrovni EU ČTÚ svůj návrh opatření stáhl. Současné oznámení se proto týká revidovaného druhého kola analýzy trhu pro velkoobchodní (fyzický) přístup k infrastruktuře sítě v pevném místě.

II.2 Definice trhu

ČTÚ navrhuje do relevantního trhu výrobků zahrnout kovové vedení a rovněž sítě FTTx⁵, které se používají k poskytování maloobchodních širokopásmových služeb. Podle ČTÚ více než 80 operátorů nabízí maloobchodní služby prostřednictvím FTTx především lokálně či regionálně přibližně 8 % domácností a z dlouhodobého pohledu nahradí sítě FTTx kovové vedení. Ačkoli několik alternativních operátorů již zavedlo své sítě FTTx s velkým počtem aktivních přípojek, byla výstavba společnosti TO2 prozatím omezena na určité lokality „na zelené louce“ (které nejsou připojeny prostřednictvím kovových sítí) a na pilotní projekt týkající se překryvných optických sítí (tj. nahrazení stávajících kovových sítí)⁶.

ČTÚ z relevantního trhu vylučuje systémy kabelové televize (CATV) a rovněž pevné bezdrátové sítě (FWI), sítě WIFI a mobilní sítě, které ČTÚ nepovažuje za substitut kovových sítí a sítí FTTx z důvodu jejich omezeného pokrytí a neexistence nabídek velkoobchodního přístupu na těchto platformách.

ČTÚ považuje územní vymezení trhu za celostátní.

II.3 Zjištění významné tržní síly

ČTÚ navrhuje stanovit společnost TO2 jako podnik s významnou tržní silou na relevantním trhu. ČTÚ dospěl k tomuto závěru při zohlednění těchto hlavních kritérií: i) velmi velký podíl na trhu držený společností TO2⁷, která je jediným poskytovatelem

⁵ Sítě FTTx jsou v současné době postaveny v drtivé většině (více než 90 %) na scénáři FTTB (fibre-to-the-building), a to na bázi pasivních optických sítí (PON). V loňském roce však byla ve zvýšené míře evidována také výstavba sítí FTTH (fibre-to-the-home) na bázi PON.

⁶ Hlavními alternativními operátory jsou Smart Comp a.s. a RIO Media. Do konce roku 2009 bylo vybudováno 300 000 přípojek FTTx („homes passed“, tj. byty/domy v dosahu existujících rozvodů), ze kterých je 125 000 aktivních přípojek, a přibližně 7 500 zavedla společnost TO2. Společnost TO2 prozatím rozvíjela své optické sítě jen v několika málo lokalitách a nepředpokládá zahájení obchodní nabídky maloobchodních služeb sítí FTTx v rámci přezkumu trhu.

⁷ 87 % včetně kovových přípojek a přípojek FTTx.

velkoobchodních kovových vedení na relevantním trhu, ii) kontrola celostátní nesnadno duplikovatelné infrastruktury, iii) vysoké rozpětí mezi velkoobchodními a maloobchodními cenami dominantního operátora a jejich vzestupný trend, iv) úspory z rozsahu a sortimentu a vertikální integrace a v) náklady a překážky při přechodu k jinému poskytovateli.

I přes vysoký podíl na velkoobchodním trhu je společnost TO2 vystavena silné konkurenci ostatních operátorů v oblasti infrastruktury na maloobchodním trhu širokopásmového přístupu. ČTÚ uvádí, že technologie xDSL není v České republice převažující technologií pro poskytování služeb širokopásmového přístupu, její podíl na všech širokopásmových připojeních je nižší než 40 %.⁸ Zejména síť CATV a WiFi nabízejí srovnatelné a levnější služby než síť DSL. Poskytovatelé CATV disponují sítí, která čítá 1,3 milionu potenciálních uživatelů (30 % domácností), a UPC, hlavní poskytovatel CATV, již modernizoval svou koaxiální TV síť na technologii DOCSIS 3.0, což mu umožňuje poskytovat maloobchodní služby srovnatelné co do kvality a rychlosti s maloobchodními širokopásmovými službami nabízenými společnostmi TO2 a jinými poskytovateli FTTx. Poskytovatelé WiFi a FWA, jejichž pokrytí se odhaduje na více než 90 % obcí v České republice, poskytují konkurenční maloobchodní širokopásmové služby, zejména vícebytovým domům⁹.

V důsledku toho ČTÚ zdůrazňuje, že maloobchodní trh širokopásmového přístupu v České republice představuje zvláštní situaci, přičemž existuje silná konkurence mezi různými technologickými platformami, které nabízejí širokopásmový přístup, což nepřímo ovlivňuje konkurenci na relevantním velkoobchodním trhu. Konkurenční prostředí na maloobchodním trhu však nemá přímý vliv na velkoobchodní služby plného přístupu. V současné době poskytuje služby širokopásmového přístupu na velkoobchodní úrovni prostřednictvím zpřístupněných kovových vedení pouze společnost TO2.

Dále ČTÚ uvádí, že konkurenční podmínky na velkoobchodním trhu jsou homogenní. Zejména současná nabídka LLU společnosti TO2 zůstává co do rozsahu celostátní, zatímco poskytovatelé FTTx, kteří jsou přítomni v mnoha částech České republiky, ale obecně pokrývají pouze územně omezené oblasti, nedisponují sítí srovnatelnou s celostátní sítí společnosti TO2¹⁰.

II.4 Nápravná regulační opatření

ČTÚ navrhuje zachovat stávající regulační povinnosti, pokud jde o kovová vedení: i) zpřístupnění účastnických kovových vedení a specifických síťových prvků na základě přiměřené žádosti, ii) nediskriminace, iii) průhlednost včetně požadavku zveřejňovat referenční nabídku přístupu, iv) oddělenou evidenci nákladů a výnosů a v) kontrolu cen.

S ohledem na nápravná opatření uložená v oblasti optických vedení, na velmi omezený

⁸ Podíl platforem pro poskytování širokopásmových služeb je následující: přibližně 38 % pro poskytovatele xDSL/LLU, zhruba 22 % pro kabelové operátory, kolem 33 % pro poskytovatele WLL (WiFi a FWA) a přibližně 6 % pro poskytovatele FTTx. Během posledních 5 let si technologie xDSL udržela stejný podíl.

⁹ ČTÚ uvádí, že ve vícebytových domech jsou služby WLL poskytovány v kombinaci s místními přístupovými sítěmi (LAN).

¹⁰ ČTÚ uvádí, že se poskytovatelé FTTx zaměřují zejména na hustě osídlené části obcí (např. sídliště s vícebytovými domy), a nikoli na pokrytí celých velkých oblastí (např. měst). Díky této strategii jsou tito poskytovatelé schopni uspokojit jakoukoli poptávku *ad hoc* bez ohledu na to, ve které části České republiky se poptávka objeví.

rozvoj vedení FTTx a cíl neomezovat investice do nových infrastruktur navrhuje ČTÚ uložit společnosti TO2 povinnost průhlednosti a včasného poskytování informací zákazníkům velkoobchodního přístupu v případě, že se společnost TO2 rozhodne místně nahradit účastnické kovové vedení optickými kabely. Kromě toho má společnost TO2 povinnost vést oddělenou evidenci nákladů a výnosů jak u stávající kovové sítě, tak u sítě FTTx, která se zavádí.

III. PŘIPOMÍNKY

Komise na základě těchto oznámení a dalších informací poskytnutých ČTÚ vznáší následující připomínky¹¹:

Vyhodnocení významné tržní síly

ČTÚ navrhuje stanovit společnost TO2 jako podnik s významnou tržní silou. I přes vysoký 80% podíl na velkoobchodním trhu se však zdá, že společnost TO2 je vystavena silné konkurenci ostatních operátorů v oblasti infrastruktury na maloobchodním trhu širokopásmového přístupu. Komise uznává, že celostátní pokrytí kovových sítí společností TO2 ve srovnání s ostatními platformami, které se nacházejí pouze v některých oblastech, podporuje zjištění významné tržní síly. Komise však také připomíná, že stav konkurence zjištěný na maloobchodní úrovni může ovlivnit vymezení relevantních územních trhů a posouzení toho, zda dominantní operátor má na relevantním trhu významnou tržní sílu¹². Kromě toho několik dalších operátorů již zavedlo své sítě FTTx především v hustě osídlených oblastech a získalo v nich významnou zákaznickou základnu, což může tržní sílu společnosti TO2 v těchto oblastech omezit.

S ohledem na specifičnost českého maloobchodního trhu širokopásmového přístupu, který je charakterizován silnou konkurencí mezi platformami, a na skutečnost, že několik sítí FTTx je již zavedeno alternativními operátory v konkrétních zeměpisných oblastech, vyzývá Komise ČTÚ, aby monitoroval, zda změny v konkurenčních podmínkách na velkoobchodní a/nebo maloobchodní úrovni neopodstatňují buď vymezení regionálních trhů nebo uložení nápravných opatření rozlišených podle zeměpisné oblasti.

Povinnosti s ohledem na optická vedení

Potřeba nápravného opatření v oblasti přístupu

ČTÚ navrhuje uložit lehčí nápravná opatření v oblasti optických vedení, ačkoli považuje kovová i optická vedení za součást stejného relevantního trhu. ČTÚ zdůrazňuje relativně nedávný a omezený rozvoj místních optických vedení společnosti TO2, který z jeho pohledu odůvodňuje diferencovaný regulační přístup, podle kterého by v oblasti optických vedení nebylo nařízeno žádné nápravné opatření.

¹¹ V souladu s čl. 7 odst. 3 rámcové směrnice.

¹² Vysvětlující poznámka k doporučení Komise o relevantních trzích produktů a služeb v odvětví elektronických komunikací, které připadají v úvahu pro regulaci ex ante podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací (K(2007) 5406), s. 34–35. Viz také případ UK/2003/0032.

Podle čl. 8. odst. 4 přístupové směrnice musí uložené povinnosti vycházet z povahy zjištěného problému a musí být přiměřené a odůvodněné s ohledem na cíle stanovené v článku 8 rámcové směrnice, včetně zásady, že regulace by měla být technologicky neutrální.

Společnost TO2 již zavedla mnoho připojení „na zelené louce“ a následně může nahradit účastnické kovové vedení optickým. V důsledku toho mohou operátoři LLU ztratit přístup k rostoucímu počtu zákazníků, pokud nebude nařízeno nápravné opatření v oblasti fyzického přístupu k optické infrastruktuře společnosti TO2. Komise bere na vědomí, že na navazujícím velkoobchodním trhu širokopásmového připojení dosud nebyl nařízen přístup k bitovému toku (bitstream) na optických vedeních, což by alternativním operátorům umožnilo připojit se na zákazníky využívající pouze optické vedení.

Proto Komise vyzývá ČTÚ, aby ve svém konečném opatření důkladně posoudil technickou proveditelnost a nákladovou efektivnost různých nápravných opatření v oblasti přístupu, tj. zpřístupnění pasivních optických sítí (PON), zpřístupnění optických sítí point-to-point, zpřístupnění nenasvícených optických vláken v přístupové síti a zpřístupnění kabelovodů, a zvážil nařízení takového nápravného opatření v oblasti přístupu, které i nadále nejlépe zajistí vstup na trh.

Pokud bude ČTÚ chtít uplatnit zvláštní regulativní přístup na nově zavedená optická vedení za účelem podpory investic do nové infrastruktury, měl by při stanovování ceny přístupu ke zpřístupněným optickým vedením řádně zvážit dodatečná a měřitelná investiční rizika, která operátorovi s významnou tržní silou vzniknou.

Migrace

Komise připomíná, že migrace z kovových vedení na optická a demontáž ústředen podstatně ovlivňuje obchod alternativních operátorů. Proto Komise vyzývá ČTÚ, aby buď ve svém konečném opatření nebo jeho následné změně kromě povinnosti průhlednosti rozpracoval další nápravná opatření, která podrobně uvedou postup migrace (včetně podrobných informací, které musí operátor s výraznou tržní silou předložit předem a které se týkají jeho plánů zavádění sítí, podmínek pro uzavírání ústředen a způsobů společného umístění pro operátory LLU v nově vybudovaných přístupových bodech a/nebo případně poskytnutí vhodných zařízení páteřního propojení).

ČTÚ v souladu s čl. 7 odst. 5 rámcové směrnice v co nejvyšší míře zohlední připomínky ostatních vnitrostátních regulačních orgánů a Komise a může přijmout konečný návrh opatření; v takovém případě jej sdělí Komisi.

Stanoviskem Komise k tomuto konkrétnímu oznámení nejsou dotčena žádná stanoviska, která Komise může přijmout k jiným oznámeným návrhům opatření.

V souladu s bodem 15 doporučení 2008/850/ES¹³ Komise tento dokument zveřejní na svých internetových stránkách. Komise nepovažuje informace zde obsažené za důvěrné. Informujte prosím Komisi¹⁴ do tří pracovních dnů od doručení tohoto dopisu, máte-li za to, že tento dokument podle pravidel EU a vnitrostátních pravidel o obchodním tajemství obsahuje důvěrné informace, které byste chtěli před zveřejněním odstranit¹⁵. Ve své případné žádosti uveďte důvody.

S úctou,
za Komisi
Robert Madelin
generální ředitel

¹³ Doporučení Komise 2008/850/ES ze dne 15. října 2008 o oznámeních, lhůtách a konzultacích stanovených v článku 7 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací, Úř. věst. L 301, 12.11.2008, s. 23.

¹⁴ Žádost zašlete e-mailem na adresu: INFISO-COMP-ARTICLE7@ec.europa.eu nebo faxem na číslo: +32 22988782.

¹⁵ Komise může informovat veřejnost o výsledku svého posouzení ještě před koncem uvedené třídní lhůty.